

No: 1628 – Menş e Adı

SEFERİHİSAR TOPAN KARAKILÇIK BUĞDAYI

Tescil Ettiren
SEFERİHİSAR BELEDİYESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 16.02.2022 tarihinden itibaren korunmak üzere 08.08.2024 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1628
Tescil Tarihi	: 08.08.2024
Başvuru No	: C2022/000058
Başvuru Tarihi	: 16.02.2022
Coğrafi İşaretin Adı	: Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı
Ürün / Ürün Grubu	: Buğday / Diğer
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Seferihisar Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Camikebir Mah. 52/1 sok. 14 Seferihisar İZMİR
Coğrafi Sınır	: İzmir ili Seferihisar ilçesi
Kullanım Biçimi	: Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı ibareli aşağıda verilen logo ve menşe adı amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı ibareli logo ve menşe adı amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı; İzmir ilinde yetiştirilen Latince tür adı *Triticum sativum* Lam. (Syn.: *Triticum vulgare* Vill., *Triticum aestivum* L.) olan buğdaydır. Genotip özelliği olarak 28 kromozomlu (*Triticum durum*) tetraploiddir.

Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı, yabani diploid formdaki ($2n \times 14 = 28A$) genom sayısına sahiptir. Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı, içerisindeki gleadin ve gluten proteini eser vaziyette olup, mutasyona uğramamıştır. Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayının kendine döllen bir tür olması, sahip olduğu ata tohumu özelliklerini kaybetmeden günümüze ulaşmasını sağlamıştır.

Bu habitatta; dağlar denize dik indiğinden ovalar, dağların arasında ki vadilerde bulunmaktadır ve coğrafi sınırdaki rüzgârların hızını bu dağlar keser. Bu sayede özellikle de hasada yakın dönemde 2 metreye varan boylara ulaşan Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı coğrafi konumun uygunluğu sayesinde verim kaybı olmaz.

Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı alüvyonca zengin, verimli topraklarda ova ve vadiler içinde yetiştirilir. Vadi içerisinde yetişen buğdaylar kuzeyden ve güneyden esen poyraz ve lodos gibi rüzgârlara karşı bu dağlar tabii koruma halinde olduğundan Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayına ait başakların boyu çok uzun olup iki metreyi bulabilir.

Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayının başağı her birinde tek tane bulduran tek başaklar üzerinde karşılıklı çift sıralardan oluşur. Taneleri kavuzla kaplı olduğu için kavuzlu buğday grubuna girer. Bu özelliğinden dolayı iklim değişikliklerine ve sıcak, nemli yaz aylarında mantarlara, hastalıklara karşı dirençlidir. Harman sırasında kavuz taneden ayrıldığı için depolamada ve tarlaya ekildiğinde zararlılara karşı korunur. Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı kuru tarım alanlarında ve kıraç arazilerde ekim yapmaya elverişlidir.

Seferihisar Topan Karakılçık buğdayının taneleri coğrafi sınırın iklim, sıcaklık, nem ve yağış rejimi özelliğinden dolayı farklıdır. Taneler daha fazla su kaybetmemek için hacim ve yapısal olarak daha küçük ve sert niteliktedir.

Seferihisar Topan Karakılçık taneleri sivri olmayıp, basık ve kısmen oval yapıda, başakları siyah tüylü ve sertlik indeksine göre sert buğday sınıfındadır. Adını başaklarındaki olgunlaştıkça kararan kılçıklardan alır. Bu nedenle bu buğday halk arasında Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı olarak bilinir.

Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayının özelliklerine aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 1. Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayının morfolojik ve agronomik özellikleri

Özellik	Değer
Bitkinin gelişim tabiatı	Alternatif (hem kışlık, hem yazlık)
Bitkinin büyüme şekli	Dik ve yarı dik
Başaklanma zamanı (başakların %50 sinde ilk başaklanma görüldüğü zaman)	Ekimden yaklaşık 7 ay sonra Yazlık yetiştirme 4-5 ay
Sapın ortasından enine kesilen kalınlık durumu	Sapın içi boş ve sap orta özlü
Yatmaya duyarlılık (iklim, toprak ve yetiştirme koşullarına bağlı değişim)	Az, orta ya da çok yatma
Sapta en üst boğum tüylülüğü	Orta düzeyde
Bayrak yaprakta kının mumsuluğu	Yok veya çok zayıf
Kılçıkların dağılımı	Başakların her tarafına dağılmış
Kılçık rengi	Kara
Alt-dış kavuz tüylülüğü	Yok
Başak uzunluğu	Kılçıklar ve çıkıntılar hariç ortalama 8 cm'ye kadar
Başaktaki başakcık sayısı	Ortalama 40
Başak rengi	Olgunlukta kırmızı
Başaktaki profil şekli	Paralel kenarlı

Tablo 2. Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayının tane özellikleri

Özellik	Değer
Kavuz oranı	%20-25
1000 tane ağırlığı	20-40 g
Tane protein oranı	En az %12
Sertlik indeksi	Sert

Üretim Metodu:

Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayının üretim aşamaları aşağıda verilmektedir.

Toprak Hazırlığı: Ağustosta toprak pullukla sürülür, eylül ve ekim aylarında ekime hazırlık yapılır.

Ekim: Ekim mibzerle veya fırfırlı gübre dağıtım makinası ile yapılacaksa dönüm başına 17-18 kg, elle savrulularak yapılacak ise 20-22 kg tohum tarlaya atılır, çizer ile toprağa gömülür.

Gübreleme: 3-4 yılda bir ekim yapılacak tarlaya dekara 3-4 ton yanmış büyük baş hayvan gübresi veya 1,5-2 ton yanmış keçi/koyun gübresi verilip sürgü ile toprağa karıştırılır. Doğal bir gübreleme imkânı yoksa kompoze gübre toprak altına verilir.

Kimyasal gübreye ihtiyaç duyulmaz. Yine de verimlilik için ekimden sonra da toprak üstüne 20 kg kimyasal gübre verilebilir.

Sulama: Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı kırıç topraklara ekilir ve mevsim yağmurları dışında genellikle sulama yapılmaz. Mevsim yağmuru olmaması ve kuraklık olması durumunda bir veya iki sefer sulama yapılabilir.

Hastalık ve zararlılarla mücadele: Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı tane yapısının sert kabuğu ve üzerindeki kavuzu, pas hastalığından ve diğer zararlı bakteri, mantarlardan korunmasını sağlar. Strese karşı da dirençlidir. Gübrelemede yanmış keçi gübresi tercih edilirse zararlı otlardan korunma sağlanmış olur.

Hasat, depolama ve ambalajlama: Hasadı, haziran ayında başlayan Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayları ekmeklik, makarnalık olarak kullanılacak ise istifleme tohumluk gibi gelecek mevsimi beklemeyeceği için normal depolama yapılabilir.

Ancak üretiminde kullanılan tohumlardan daha önceki hasattan tohumluk olarak ayrılacaksa depolama sistemi daha özenlidir. Zira samanından ayrıldıktan sonra taneleri kurutulmaya bırakılıp, tane iriliklerine göre çalkaktan (ayırıcı, elek vb.) geçirilir. Tohumluk için ayrılacak olan tohumlar ortalama 0,4 mm ile 0,15 mm boyutu aralığındadır.

Bu durumda naylon malzeme çuval ile veya petrol atığı bir malzeme ile saklanmaması gerekir. Zira bu süreçte ürün kızışarak havasız kaldığı için yapısı bozulur.

Yabancı maddelerin temizliği yapılarak, rutubet ve nem yüzdesi %10'lara düşüncü en dolgun buğdaylar bez, keten ya da kenevir çuvalara konarak dikine iki sıra olacak şekilde istiflenir. İstifler arasında bir insan geçecek mesafe bırakılmalıdır.

Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı oda sıcaklığında saklanmalıdır.

Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı ekilen arazi büyüklüğüne göre biçerdöverle veya deste yapan biçerlerle hasat edilebilir ya da eski usul orakla biçilebilir. Hasat edilen ürünler birkaç gün güneşte bırakılır, patozdan geçirilip ambarlarda depolanır.

Verim: Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı verimi genel olarak ekimdeki doğal gübreleme kalitesine ve mevsim yağmurlarının miktarına göre dekar başına ortalama 150-180 kg arasında olup arazi bakım şartlarının değişimine toprak yapısına göre 120-300 kg arasında verimlilik gösterebilir.

Denetleme:

Denetimler; Seferihisar Belediyesinin koordinatörlüğünde, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri bölümünden 1, Seferihisar İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünden 2 ve Seferihisar Belediyesinden konusunda uzman 2 kişinin katılımıyla toplamda 5 kişiden oluşan denetim mercii tarafından denetim yapılır. Denetimler düzenli olarak yılda en az bir defa, ayrıca gerekli görülmesi ve şikâyet halinde ise her zaman gerçekleştirilir.

Denetim mercii tarafından; Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayının üretiminin tarla üretimi aşamasında morfolojik ve agronomik özellikleri, hasat sonrası tane kalite denetimi, kavuzlu ve kavuzsuz tanelerin denetimi, ambalajlama ve saklama koşulları ile Seferihisar Topan Karakılçık Buğdayı ibaresinin, logosunun ve menşe adı ambleminin kullanımının uygunluğu denetlenir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.